

## **Sprawozdanie z realizacji w roku 2019 zadań z zakresu wspierania rodziny na terenie Gminy Małkinia Górna**

Sprawozdanie sporządzono na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ( Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.). Informacje o realizacji zadań zawarte w niniejszym sprawozdaniu obejmują również realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Małkinia Górna na lata 2018-2020.

W 2019 r. na terenie gminy Małkinia Górna realizowano następujące zadania z zakresu wspierania rodziny:

### **Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.**

Uchwałą z dnia 28 marca 2018 r. Rada Gminy Małkinia Górna przyjęła Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Małkinia Górna na lata 2018-2020. W programie określono cele i zadania, jakie mają realizować poszczególne instytucje na rzecz poprawy sytuacji rodzin z terenu gminy. Znaczna część zadań realizowana jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednocześnie koordynatorem działań określonych w Programie.

### **Realizacja w 2018 r. Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Małkinia Górna na lata 2018-2020.**

#### **1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej.**

Ośrodek Pomocy Społecznej realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, udziela rodzinom wsparcia finansowego realizowanego w formach pieniężnych oraz niepieniężnych. Pomoc udzielana jest zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.). W 2019 r. z zasiłków celowych, pomocy rzeczowej skorzystało **132** rodzin ( **247** osób) na łączną kwotę **71.570zł** .

W 2019 roku ze świadczeń rodzinnych skorzystało **806** rodziny dla **1314** dzieci na łączną kwotę **4 234 888 zł** ( w tym zasiłki rodzinne, świadczenia rodzicielskie, zasiłki dla opiekuna, świadczenia „Za życiem”, jednorazowe zapomogi z tyt. urodzenia dziecka, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy)

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego otrzymywało **39** rodzin na **50** dzieci na kwotę **194.300 zł**.

Budżety domowe dość poważnie zasilają świadczenia wychowawcze wypłacane w ramach programu „Rodzina 500+” na każde dziecko w wieku do 18-go r.ż. W roku 2019 wydatkowano kwotę **9 604 400,00 zł** na realizację **1967** złożonych wniosków.

Od 1 lipca 2018r. uruchomiony został rządowy program „Dobry start”, w ramach którego wypłacane było jednorazowe wsparcie finansowe dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny w wysokości 300 zł. W okresie od 01.07.2019r. do 30.11.2019r. wpłynęło 914 wniosków. Świadczenie „Dobry Start” wypłacono dla **1391** dzieci na kwotę **417 300 zł**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Małkini Górnej przy współpracy z Bankiem Żywności w Siedlcach realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, którego celem było zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach towarzyszących.

W ramach Podprogramu 2018 działania realizowane były do czerwca 2019 r. Pomoc żywnościowa trafiła do **300** osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej z terenu gminy Małkinia Górna. W ramach Podprogramu 2018 (okresie od listopada 2018 r. do czerwca 2019 r.) wydano osobom potrzebującym: **16.600,652 kg** żywności,

W ramach Podprogramu 2018 dla osób korzystających z pomocy żywnościowej przeprowadzono warsztaty edukacyjne w ramach działań towarzyszących.

Zawarto kolejną umowę z Bankiem Żywności o przystąpieniu Ośrodka Pomocy Społecznej w Małkini Górnej do realizacji Podprogramu 2019, w ramach którego objęto pomocą żywnościową **330** osób. Działania w ramach zawartej umowy będą realizowane do końca miesiąca czerwca 2019 r.

## **2. Dożywianie**

W 2019 r. OPS w Małkini Górnej realizował wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w ramach którego finansowano posiłki dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym oraz dzieciom uczęszczającym do przedszkoli. Ponadto przyznawano pomoc w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup żywności. Nieopłatne dożywianie przyznawane było osobom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego. Pomocą objęto:

- 35 dzieci do 7-go roku życia;

- 133 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;

-115 rodziny (228 osoby) otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup żywności.

Koszt dożywiania w szkołach i przedszkolach wyniósł 129 712 zł, natomiast koszt zasiłków wypłaconych w ramach programu to 74 700 zł. Łącznie koszt realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w roku 2019 wyniósł **204 412 zł**.

### **3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych**

Pracownicy socjalni oraz asystent rodziny w ramach monitorowania sytuacji rodzin dysfunkcyjnych wychowujących nieletnie dzieci, kontaktują się z placówkami służby zdrowia, instruują rodziców i opiekunów o zasadach prawidłowej higieny dziecka, odżywiania oraz o niepokojących objawach i zachowaniach dziecka, wymagających kontaktu z lekarzem, pomagają w nawiązaniu kontaktu z lekarzem specjalistą.

### **4. Karta Dużej Rodziny**

Kolejny program kierowany do rodzin to Karta Dużej Rodziny, polegający na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Ulgi i zniżki oferują instytucje państwowe podległe ministerstwom oraz podmioty prywatne na podst. pisemnej umowy z Ministerstwem Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. W 2019 r. zrealizowano **256** wniosków : wydano 551 Kart ( w tym: dla **437** rodziców i **109** dzieci, oraz duplikaty)

### **5. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego**

Osoby z terenu gminy Małkinia Górna mogą skorzystać z poradnictwa specjalistycznego w poradniach na terenie Ostrowi Mazowieckiej - Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Poradni Rodzinnej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz w Poradni Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu oraz w innych instytucjach działających na rzecz dziecka i rodziny.

Zapotrzebowanie na pomoc psychologiczną jest coraz większe i dlatego zasadne byłoby zatrudnienie psychologa w Ośrodku Pomocy Społecznej, celem zwiększenia dostępności do tej formy pomocy.

### **6. Opieka nad dziećmi do lat 3**

- utworzenie Żłobka Gminnego w ramach programu „Maluch+”. Placówka rozpoczęła funkcjonowanie w styczniu 2019 r. W roku 2019 opieką w żłobku objętych było 17 dzieci;
- wsparcie asystenta rodziny;
- wypłata świadczeń rodzicielskich ( 55 rodzin, 403 świadczeń na kwotę 360 396 zł) oraz jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka ( 98 na kwotę 98 000 zł).

## **7. Wspieranie osób z niepełnosprawnością i rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością**

- wypłata świadczeń „Za życiem” - 1 świadczenie na kwotę 4.000 zł
- wypłata zasiłków pielęgnacyjnych dla dzieci i młodzieży do lat 16 – 85 osoby na kwotę 190 919 zł;
- wypłata świadczeń pielęgnacyjnych z tyt. rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością – 45 osób na kwotę 809.311,00 zł;
- przyznawanie usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnością dla 32 osób oraz dla dwojga dzieci specjalistyczne usługi opiekuńcze;
- przyznawanie i wypłata świadczeń z pomocy społecznej ( zasiłki stałe, celowe i zasiłki celowe specjalne);
- pomoc w formie pracy socjalnej.

## **8. Realizacja programów profilaktycznych w ramach działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i placówek oświatowych**

Realizowane w roku 2019 programy i warsztaty profilaktyczne:

1. Szkolenie dla rodziców: „Zagrożenia dla życia i rozwoju dziecka Moduł I Płodowy zespół alkoholowy”, „Alkohol a ciąża”, Moduł II – „Cyberprzemoc i inne zagrożenia”.
2. Szkolenie dla nauczycieli „Problem przemocy i uzależnień w środowisku szkolnym – kompendium wiedzy dla kadry pedagogicznej z zakresu alkoholowego zespołu płodowego oraz niebieskiej karty”.
3. Realizacja programu w szkołach pn. „Żyję zdrowo , bo nie ulegam nałogom”.

## **9. Udział w kampaniach i akcjach:**

Realizatorzy: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły z terenu gminy Małkinia Górna.

Akcje:

- zbierania nakrętek i baterii;
- Góra Grosza;
- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy – udział wolontariuszy;
- zbieranie darów na „Paczkę na kresy”;
- „Pomóż i Ty”;
- „Szlachetna paczka”;
- Świąteczna Zbiórka Żywności.

#### **10. Promowanie prawidłowego wzorca rodziny poprzez:**

- działania pracowników socjalnych i asystenta rodziny;
- organizację pikników i festynów rodzinnych przez GOKiS, szkoły podstawowe
- organizację imprez okolicznościowych w placówkach oświatowych, Gminnej Bibliotece Publicznej oraz Klubie SENIOR+ – Dzień Babci, Dziadka, Dzień Matki, Dnia Dziecka;
- wspólne czytanie rodziców z dziećmi w Gminnej Bibliotece Publicznej oraz szkołach;
- pogadanki dla dzieci w szkołach, konkursy nt. zdrowego trybu życia, komunikacji, bezpieczeństwa, relacji w rodzinie, radzenia sobie z emocjami;
- włączanie dzieci i młodzieży w działania realizowane w Klubie SENIOR+.

#### **11. Organizacja wypoczynku letniego :**

- organizacja 10-dniowych półkolonii, w których wzięło udział 30 dzieci w wieku 6-15 lat;
- rekrutacja uczestników wypoczynku letniego w ramach programu „Pogodne lato”. Program realizowany był przez ZHP Chorągiew Mazowiecka. 5 dzieci z terenu gminy Małkinia Górna wzięło udział w obozie harcerskim.

#### **12. Zajęcia opiekuńczo – wychowawcze**

Zajęcia opiekuńczo – wychowawcze „Świetlica 2016”, odbywały się w Szkole Podstawowej Nr 2 w Małkini Górnej jako forma wychowania pozalekcyjnego dla dzieci z rodzin niepełnych, zagrożonych problemem alkoholowym, wielodzietnych, dzieci wychowawczo zaniedbanych lub dojeżdżających.

### **13. Organizacja zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań.**

Zajęcia pozalekcyjne, w tym w ramach kół zainteresowań organizowane są w GOKiS, w szkołach oraz w Gminnej Bibliotece Publicznej.

GOIKS w 2019 r. organizował następujące działania z zakresu wpisującego się w program wspierania rodziny, podczas których rodziny miały okazję spędzać wspólnie czas:

- pikniki rodzinne i imprezy plenerowe: Pomajówka w Rostkach Wielkich, Małkińska Noc Nadbużańska, Pożegnanie Wakacji, Dożynki gminne,

- Grand Prix w biegach przełajowych, Bieg Tropem Wilczym, jesienne biegi małkińskie, zimowe ptakoliczenie, noc sów,

- zajęcia dla dzieci i młodzieży: „Operacja rzeka”, „Sprzątanie świata”, teatryki, NAUKOBUS z Centrum Nauki Kopernik, koła: plastyczne, ornitologiczne, szachowe, muzyczne, hip hop i tańca ludowego,

- spotkania z policjantem.

### **Spotkania zespołu realizującego Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Małkinia Górna na lata 2018-2020.**

W 2019 roku posiedzenia zespołu realizującego Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Małkinia Górna na lata 2018-2020 zostały zwołane czterokrotnie ( 1 raz w kwartale). Podczas spotkań omawiana była sytuacja dzieci i rodzin zgłoszonych przez poszczególnych członków Zespołu oraz przez szkoły, wymagająca interwencji lub wdrożenia działań mających na celu przezwycięzenie kryzysu w rodzinie i poprawy sytuacji dziecka.

Po omówieniu sytuacji dziecka opracowuje się plan działania i podczas kolejnych spotkań dokonuje się oceny. W trybie ciągłym sytuacja monitorowana jest przez pracowników socjalnych OPS, asystenta rodziny i pedagogów szkolnych.

### **Wsparcie dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze.**

Działania w tym zakresie realizowane były przez Ośrodek Pomocy Społecznej, w szczególności przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny, przy współpracy z przedstawicielami jednostek systemu oświaty, policji i kuratorów sądowych.

W przypadku stwierdzenia nienależytego wypełniania przez rodzica funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rodzina obejmowana jest pracą socjalną. Pracownik socjalny może wnioskować o przydzielenie asystenta rodziny. Asystent rodziny może również zostać przydzielony na podstawie postanowienia sądu.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Małkini Górnej w roku 2019 zatrudniony był asystent

rodziny, którego pomocą było objętych 17 rodzin, w których wychowuje się 33 dzieci.

Podstawowym zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez pomoc w zakresie rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, w aktywizacji społecznej i zawodowej oraz motywuje rodziców do korzystania z innych form pomocy i integracji. W szczególności zadania realizowane są poprzez:

- określenie wspólnie z rodziną podstawowych problemów występujących w rodzinie oraz zmotywowanie rodziny do współpracy i działań zmierzających do ich pokonania,
- wspieranie rodziny poprzez konsultacje i działania o charakterze edukacyjnym w zakresie: prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi ( organizowanie czasu wolnego dzieciom, budowanie prawidłowych więzi między członkami rodziny, rozwijanie umiejętności wychowawczych, aktywne uczestnictwo w życiu szkolnym dziecka); dbania o zdrowie ( higiena, pielęgnacja, prawidłowe odżywianie, rekreacja, w razie potrzeby leczenie i rehabilitacja); gospodarowania budżetem domowym (planowanie i monitorowanie wydatków, oszczędne gospodarowanie mediami); wykonywania prac na rzecz domu oraz ich podziału na członków rodziny; pozyskiwania usług na rzecz domu i rodziny ( np. związanych z naprawą, załatwianiem spraw urzędowych, znalezieniem pracy, kontaktów ze służbą zdrowia); usamodzielniania się poprzez uzupełnianie wykształcenia i podjęcie pracy, dbałości o edukację i rozwój dzieci),
- informowanie rodziny o możliwościach skorzystania z pomocy i usług różnych instytucji w zależności od potrzeb (np. możliwości korzystania z placówek zaplecza socjalnego: świetlic, klubów zainteresowań, przychodni i poradni, placówek sportowych i rekreacji, urzędów, itp.),
- pomoc rodzinie w rozszerzaniu kontaktów, stymulowanie podopiecznego do samodzielnego poszukiwania w swoim otoczeniu nowych możliwości: sił, osób, grup, instytucji lub ułatwianie mu tego np. poprzez towarzyszenie i wsparcie,
- monitorowanie i wspieranie procesu zmian, wzmacnianie i pokazywanie rezultatów własnych osiągnięć, dalsze budowanie aktywnej postawy członków rodziny.

Asystent zatrudniony w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2019 r. miał możliwość podnoszenia kwalifikacji poprzez udział w 2 szkoleniach z zakresu procedury odbioru dziecka z rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia oraz profilaktyki zachowań przemocowych i nałogowych.

Działania pracowników OPS nakierunkowane są na poprawę sytuacji rodzin przy wykorzystaniu wszelkich dostępnych narzędzi i przy współpracy z innymi instytucjami, ale

przede wszystkim przy współpracy z rodziną. Często problemem jest niezaradność życiowa prowadząca do zaniedbań wobec dziecka a także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. W przypadku, gdy mimo zastosowanych środków problem pogłębia się, dziecko może zostać umieszczone w pieczy zastępczej – rodzinnej lub instytucjonalnej. W takim przypadku asystent rodziny w dalszym ciągu pracuje z rodziną z celu poprawy jej sytuacji, wzmocnienia kompetencji rodzicielskich i reintegracji rodziny poprzez powrót dziecka pod opiekę rodziców. Asystent rodziny podejmuje działania w celu utrzymania i wzmacniania więzi rodziców z dzieckiem przebywającym w pieczy zastępczej.

Wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze wymaga korzystania z systemu specjalistycznego poradnictwa, w tym psychologicznego i pedagogicznego, m.in. poprzez indywidualne konsultacje, udział w warsztatach umiejętności rodzicielskich, terapię psychologiczną, w tym terapię rodzinną oraz terapię pedagogiczną.

### **Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej**

W 2019 r. umieszczono dwoje dzieci w rodzinach zastępczych. Jedno dziecko w rodzinie zastępczej spokrewnionej, jedno dziecko w rodzinie zastępczej niezawodowej. Łącznie w 2019 r. w rodzinach zastępczych przebywało 6 dzieci z terenu gminy Małkinia Górna i jedno dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej, za które gmina ponosi koszty utrzymania.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina ponosi koszty utrzymania dziecka w pieczy zastępczej w wysokości: 10 % w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku i 50 % od trzeciego roku i w latach kolejnych.

W 2019 r. na podstawie zawartych porozumień zawartych z Powiatem Ostrowskim poniesiono na ten cel wydatki w wysokości **11.544,61 zł.**

### **Potrzeby w zakresie realizacji zadań na rzecz rodziny:**

1. Zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację poszczególnych zadań z zakresu wspierania rodziny, w tym na udział środków własnych samorządu gminnego w programach i projektach realizowanych przez poszczególne jednostki realizujące zadania z zakresu wspierania rodziny,
2. Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, w tym psychologicznego,
3. Rozwój form zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży celem zapobiegania problemom wychowawczym,
4. Prowadzenie zajęć i warsztatów z zakresu wzmacniania kompetencji rodzicielskich



w ramach działalności jednostek oświatowych i pomocy społecznej.

5. Zwiększenie dostępności do środowiskowych form pomocy dla osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów.